
Katrín Jakobsdóttir (Hovedindlæg)

Præsident. De nordiske kulturministre ønsker at fremhæve og hædre nordisk børne- og ungdomslitteratur. Produktionen af børne- og ungdomslitteratur i Norden er helt unik og repræsenterer en lang tradition, der går tilbage til tiden før oprettelsen af Nordisk Råd, en tid, hvor et nyt syn på børn og barndom som et liv i egen ret etableredes i Norden. Den nordiske forståelse af barndom og børnekultur er internationalt anerkendt og efterspurgt som model. Børn og unge i Norden opfattes som selvstændige skabere og brugere af kultur, og når børn og voksne mødes, er mødet en udveksling mellem to kulturer, barnets og den voksnes.

Denne barndomsforståelse kommer til udtryk i en særlig nordisk børnekulturel kvalitet og æstetik, som måske tydeligst kommer til udtryk i produktionen af litteratur til børn og unge. Forfattere som Astrid Lindgren og Tove Jansson er for mange af os voksne indbegrebet af det særligt nordiske og har skabt klangbund for vores følelse af fælles nordisk identitet og samhørighed. Disse forfattere er for længst borte, men der skabes fortsat nordisk litteratur skrevet for børn og unge af enestående høj og særegen kvalitet. Man kan for eksempel tænke på Gunilla Bergström, som har præsenteret os for Alfons Åberg og hans familieforhold, som så sandelig var usædvanlige på den tid, hvor jeg voksede op, men som er en mere almindelige i dag.

Den litterære tradition i nutidens børne- og ungdomslitteratur er stærk og varieret. Man kan nævne den danske Jakob Martin Strid, svenskerne Sven Christer Swahn og Per Nilsson, det norske ægtepar og samarbejdspartnere Gro Dahle og Svein Nyhus og søstre Tiina og Sinikka Nopola fra Finland. Alle disse forfattere er kendt uden for deres eget land, er blevet oversat til

---

nabolandssprog og bidrager på den måde meget til nordisk børne- og ungdomskultur.

Voksenlitteraturen vægtes ofte højere end børne- og ungdomslitteraturen. For eksempel har hverken Astrid Lindgren eller andre nordiske børnelitteraturforfattere nogensinde modtaget Nordisk Råds litteraturpris, selv om muligheden teoretisk set findes. Så man må gentænke, hvordan vi tænker på børnelitteraturen og dens betydning for vores samfund. Politisk starter det hele jo med børnelitteraturen. Rundtomkring i Norden arbejder vi nationalt med at fremme læsning og læseforståelse.

Vi ved jo, hvor vigtigt det er at være en god læser og mestre sproget for at kunne deltage i samfundet. Vi ved også, at de børn, som havner udenfor, risikerer at fortsætte med at stå udenfor. Derfor er det børnene, vi skal begynde med. Vi ser mange potentialer i en satsning, som kombinerer synliggørelse af vores fine produktion af nordisk børne- og ungdomslitteratur med inspiration til en aktiv brug af sproget gennem læsning og skrivning. Der er derfor afsat midler til en sådan satsning, og vi kalder den et løft for nordisk børne- og ungdomslitteratur.

Løftet for nordisk børne- og ungdomslitteratur består af tre dele: Børn og unge skal være aktive og skabende, og derfor planlægger vi en forfatterskole for talentfulde unge og aktiviteter under Nordisk Biblioteksuge. Vi har i Norden stor nytte af at udveksle erfaringer og skabe netværk omkring landenes arbejde med børn og unges læsning. Derfor skal løftet også bidrage til at forstærke dette samarbejde. Vi vil gerne løfte de bedste eksempler frem på det ypperligste, vi kan præstere i Norden, og det gælder bøger skrevet til børn og unge. Derfor ønsker vi også at etablere en ordentlig nordisk pris for børne- og ungdomslitteratur og øge støtten til oversættelse, så kvalitetslitteratur synliggøres, oversættes og formidles i hele Norden.

Disse tre dele interagerer med hinanden. Pristagere og nominerede kan møde og inspirere børn og unge, og deres bøger og andre oversatte bøger kan anvendes i litterære aktiviteter. Dette løft fremlægges for rådet som forslag fra ministerrådet. Vi har undervejs haft en god dialog med Kultur- og

---

Uddannelsesudvalget, og vi er glade for, at udvalget deler vores opfattelse af, at dette område er uhyre vigtigt. Vi tror, at et samlet løft af nordisk børne- og ungdomslitteratur er et vigtigt element i det nordiske samarbejdes satsning på børn og unge og i indsatsen for at udvikle et fortsat nordisk kultur- og sprogfællesskab. En indsats for en synliggørelse af den nordiske børnelitteratur er ikke alene en fantastisk mulighed for fremme af læsning, litterære oplevelser og et øget kendskab til nabolandenes kultur. Det rækker endnu længere ud. Norden er så rig på måder at se og forstå verden på og rig på sprog og identiteter, og derfor er den nordiske litteratur central i det nordiske samarbejde, for sproget og litteraturen er altafgørende faktorer, når det handler om at skabe sammenhængskraft i en stadig mere globaliseret verden. Tak.

Informasjon

Tale nummer

220

Type

Hovedindlæg

Person

[Katrín Jakobsdóttir](#)

Speaker role

Islands kulturminister

Dato

01.11.12 11:15

Sak

[Ministerrådsforslag om et løft for nordisk barne- og ungdomslitteratur](#)